

Sygn. akt: IV U 341/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2021 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu
w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Agnieszka Chlipała - Koziół

Protokolant: Katarzyna Kunik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 czerwca 2021 r. we Wrocławiu

sprawy z odwołania **A. A.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.**

z dnia 23.06.2020 r. znak: (...)

o zasiłek opiekuńczy

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 23.06.2020 r. (znak: (...)) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy **A. A.** prawo do dodatkowego zasiłku opiekuńczego za okres od 12.03.2020 r. do 8.04.2020 r.;

II. orzeka, że koszty sądowe ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca **A. A.** wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 23 czerwca 2020 r. odmawiającej mu prawa do dodatkowego zasiłku opiekuńczego za okres od dnia 12 marca 2020 r. do dnia 8 kwietnia 2020 r.

Uzasadniając swoje odwołanie ubezpieczony podniósł, że zamknięcie placówek opiekuńczych nastąpiło nagle i nie miał on możliwości zaangażowania dodatkowej osoby do opieki nad dziećmi. W okresie sprawowania przez wnioskodawcę opieki nad dziećmi jego małżonka przebywająca na urlopie wychowawczym musiała zamieszkać w innym miejscu z uwagi na objawy mogące świadczyć o zakażeniu koronawirusem. Ubezpieczony podkreślił, że zaistniała sytuacja była nadzwyczajna. Mimo tego, że przepisy prawa nakazują opiekę osoby przebywającej na urlopie wychowawczym, w sytuacji, jaka w danym okresie wystąpiła w niniejszej sprawie, nie było takiej możliwości i wnioskodawca sam osobiście musiał zapewnić dzieciom opiekę.

W odpowiedzi na odwołanie **organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.** wniósł o oddalenie odwołania z uwagi na brak podstaw prawnych do jego uwzględnienia.

W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy wskazał, że z dokumentów będących w jego posiadaniu wynika, że w dniu 27 marca 2020 r. do ZUS wpłynął wniosek ubezpieczonego o wypłatę dodatkowego zasiłku opiekuńczego za okres od dnia 12 marca 2020 r. do 8 kwietnia 2020 r. W przesłanym oświadczeniu zaznaczono, że w okresie, za który wnioskodawca ubiegał się o zasiłek opiekuńczy, nie było drugiego rodzica mogącego zapewnić opiekę dziecku. Z danych na koncie żony wnioskodawcy **P. A.** wynikało natomiast, że w okresie sprawowanej opieki przebywała ona na

urlopie wychowawczym. W związku z powyższym, w świetle ustalonego stanu faktycznego brak było prawa po stronie wnioskodawcy do dodatkowego zasiłku opiekuńczego oraz zasiłku opiekuńczego za sporny okres.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

Wnioskodawca A. A. urodził się w dniu (...) Od dnia 2 grudnia 2002 r. jest objęty ubezpieczeniem chorobowym jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą (kod tytułu ubezpieczania 0510, płatnik PHU (...)).

Dowód: - okoliczności bezsporne,

- wniosek o poświadczenie ubezpieczenia chorobowego w aktach organu rentowego.

Wnioskodawca pozostaje od 2007 r. w związku małżeńskim z P. A.. A. i P. A. prowadzą wspólne gospodarstwo domowe. Mają troje wspólnych dzieci, urodzonych w (...) r., 2013 r. oraz 2016 r. W marcu 2020 r. dwoje dzieci uczęszczało do szkoły, jedno do przedszkola. A. i P. A. z dziećmi zamieszkują w M., nikt inny z nimi nie mieszka

W marcu 2020 r. żona wnioskodawcy przebywała na urlopie wychowawczym. Od dnia 1 kwietnia 2020 r. wróciła do pracy.

Placówki, do których uczęszczały dzieci wnioskodawcy, zostały zamknięte.

Matka P. A., M. K., mieszka sama w pobliskich L.. Ze względu na stan zdrowia (problemy onkologiczne) oraz wiek (66 lat), znajdowała się w grupie ryzyka ciężkim przebiegiem choroby w przypadku zarażenia (...)19. Matka P. A. była bardzo osłabiona, niemal przez cały czas leżała, wstawała z łóżka tylko, gdy istniała taka konieczność. Nie była w stanie samodzielnie zrobić zakupów ani przygotować posiłku. Wszystkie te czynności wykonywała dla matki P. A., która codziennie odwiedzała matkę, robiła jej zakupy i przygotowywała posiłki.

W dniu 12 marca 2020 r. P. A. źle się poczuła i podejrzewała, że może być zakażona koronawirusem. Testy na obecność wirusa nie były wówczas, na początku pandemii, łatwo dostępne ani popularne. Z uwagi na obawę zarażenia członków rodziny, a przede wszystkim schorowanej, wymagającej pomocy matki P. A., małżonkowie podjęli decyzję, że P. A. przeprowadzi się sama na kilka dni do domu matki, zaś matka zamieszka z wnioskodawcą i dziećmi.

W czasie, gdy P. A. mieszkała w domu swojej matki, to wnioskodawca zajmował się trojgiem dziećmi oraz swoją teściową.

M. K. z uwagi na swój zły stan zdrowia nie była w stanie opiekować się dziećmi. Była słaba, głównie leżała, wymagała pomocy przy zaspokajaniu podstawowych potrzeb.

Od 1.04.2020 r. P. A. rozpoczęła pracę zawodową. Wnioskodawca kontynuował opiekę nad dziećmi.

Dowód: - zeznania świadka P. A., k. 27,

- wyjaśnienia wnioskodawcy, k. 27.

Wnioskiem z dnia 27 marca 2020 r. ubezpieczony wystąpił o zasiłek opiekuńczy na dziecko do 8. roku życia w związku z zamknięciem placówki przedszkolnej z powodu koronawirusa w okresie 12 marca 2020 r. – 8 kwietnia 2020 r. Zaznaczył, że brak było domownika, który mógłby sprawować opiekę nad dzieckiem w tym okresie.

Dowód: - wniosek z dn. 27.03.2020 r. w aktach organu rentowego.

Decyzją z dnia 23 czerwca 2020 r., znak (...) - (...), organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do dodatkowego zasiłku opiekuńczego za okres od dnia 12 marca 2020 r. do dnia 8 kwietnia 2020 r. W uzasadnieniu wskazano, że z danych będących w posiadaniu organu rentowego wynika, że w dniu 27 marca 2020 r. do ZUS wpłynął wniosek ubezpieczonego o wypłatę dodatkowego zasiłku opiekuńczego za okres od dnia 12 marca 2020 r. do 8 kwietnia 2020

r. W przesłanym oświadczeniu zaznaczono, że w okresie, za który wnioskodawca ubiegał się o zasiłek opiekuńczy nie było drugiego rodzica mogącego zapewnić opiekę dziecku. Z danych na koncie P. A. wynikało natomiast, że w okresie sprawowanej opieki przebywała ona na urlopie wychowawczym. W związku z powyższym, w świetle ustalonego stanu faktycznego brak było prawa po stronie wnioskodawcy do dodatkowego zasiłku opiekuńczego oraz zasiłku opiekuńczego za sporny okres.

Dowód: - decyzja ZUS z dn. 23.06.2020 r. w aktach organu rentowego.

W piśmie skierowanym do organu rentowego wnioskodawca wyjaśnił, że nie planował z żoną zorganizowania opieki dla dziecka, ponieważ chodziło ono do przedszkola w czasie, gdy wnioskodawca był w pracy, a po niej mógł on zapewnić dziecku opiekę. Podkreślił, że zamknięcie placówki z dnia na dzień spowodowało, że ubezpieczony nie miał z kim zostawić dziecka. Wnioskodawca zaznaczył również, że chciał z żoną wykonać testy na obecność koronawirusa, ale nie było do tego wskazań. Osoba, z którą jego żona miała kontakt, nie wykonała testu, a ponadto wróciła do Polski przed wprowadzeniem obostrzeń, przez co zdaniem Sanepidu nie była zagrożeniem.

Dowód: - pismo wnioskodawcy z dn. 06.07.2020 r. w aktach organu rentowego.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje.

Odwołanie jako zasadne podlegało uwzględnieniu.

W niniejszej sprawie wnioskodawca A. A. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 23 czerwca 2020 r., odmawiającej mu prawa do dodatkowego zasiłku opiekuńczego za okres od dnia 12 marca 2020 r. do dnia 8 kwietnia 2020 r. Z kolei organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2021 r., poz. 1133; dalej jako ustawa zasiłkowa) zasiłek opiekuńczy przysługuje ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem w wieku do ukończenia 8 lat w przypadku nieprzewidzianego zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola lub szkoły do których dziecko uczęszcza, a także w przypadku choroby niani z którą rodzice mają zawartą umowę uaktywniającą, o której mowa w art. 50 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 lub dziennego opiekuna sprawującego opiekę nad dzieckiem.

Nadto jak stanowi art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych w brzmieniu obowiązującym od dnia 26 marca 2020 r., nadanym ustawą z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, w przypadku zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola, szkoły lub innej placówki do których uczęszcza dziecko albo niemożności sprawowania opieki przez nianię lub dziennego opiekuna z powodu (...)19 ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad: 1) dzieckiem o którym mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 645 i 1590) – przysługuje dodatkowy zasiłek opiekuńczy przez okres nie dłuższy niż 14 dni.

Dodatkowy zasiłek opiekuńczy przyznawany jest w trybie i na zasadach określonych w ustawie, o której mowa w ust. 1 pkt 1 i nie wlicza się do okresu, o którym mowa w art. 33 ust. 1 tej ustawy. Za okres pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego, zasiłek, o którym mowa w art. 32 ust. 1 tej ustawy, nie przysługuje (art. 4 ust. 2).

Zgodnie natomiast z treścią przepisu art. 34 ustawy zasiłkowej zasiłek opiekuńczy nie przysługuje, jeżeli poza ubezpieczonym są inni członkowie rodziny pozostający we wspólnym gospodarstwie domowym, mogący zapewnić

opiekę dziecku lub choremu członkowi rodziny. Nie dotyczy to jednak opieki sprawowanej nad chorym dzieckiem w wieku do 2 lat.

Wskazać należy, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych konsekwentnie podawał, że istniała możliwość sprawowania opieki nad dzieckiem przez innego domownika wspólnie zamieszkującego z wnioskodawcą przebywającego na urlopie wychowawczym.

Z materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy, a także w aktach Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wynika, że ubezpieczony zamieszkiwał w spornym okresie z żoną, z którą prowadził wspólne gospodarstwo domowe. Mają oni trójkę dzieci, urodzonych w latach 2008, 2013, 2016 - dwoje dzieci nie miało wówczas skończonych 8 lat - przy czym dwoje z nich uczęszczało do szkoły, a jedno do przedszkola.

Jak podał odwołujący, od dnia 31 marca 2020 r. żona wnioskodawcy przebywała na urlopie wychowawczym i od dnia 1 kwietnia wróciła do pracy. Placówki, do których uczęszczały dzieci wnioskodawcy zostały zamknięte. W wyniku podejrzenia u żony wnioskodawcy zarażenia koronawirusem, zamieszkała ona od dnia 12 marca 2020 r. w domu swojej matki, która na ten czas przeniosła się do domu córki i zięcia. Jak zeznali wnioskodawca i jego żona, M. K. wymagała stałej opieki z uwagi na stan zdrowia. P. A. obawiała się, że w przypadku wystąpienia u niej koronawirusa, może zarazić matkę znajdującą się w grupie wysokiego ryzyka. W czasie zamieszkiwania P. A. u matki, to wnioskodawca zajmował się dziećmi.

Zdaniem Sądu, odmowa przyznania wnioskodawcy prawa do zasiłku za sporny okres była nieuzasadniona. Poza ubezpieczonym nie było bowiem w spornym okresie innego domownika, który mógłby zapewnić dzieciom wnioskodawcy do 8 roku życia należytą opiekę. Matka dzieci z uwagi na nadzwyczajną sytuację – wybuch pandemii i podejrzenie zakażenia koronawirusem - w okresie od 12 marca 2020 r. nie mieszkała z dziećmi i wnioskodawcą w ich wspólnym domu, przez co nie była w stanie sprawować opieki nad dziećmi, choć przebywała wówczas na urlopie wychowawczym. W sytuacji podejrzenia zakażenia koronawirusem za w pełni zrozumiałe należy uznać czasowe zamieszkanie przez P. A. w domu jej matki i pozostawienie zarówno trojga dzieci, jak i chorej, leżącej matki, pod opieką wnioskodawcy. Pozostanie przez P. A. w domu, oznaczałoby narażenie na zarażenie zarówno małoletnich dzieci i męża, jak i matki, którą wnioskodawczyni codziennie musiała odwiedzać w celu udzielenia jej podstawowej pomocy. Wnioskodawca z żoną nie mieli również możliwości skorzystania przy opiece nad dziećmi z pomocy innych członków rodziny. Skorzystanie przez ubezpieczonego z prawa do zasiłku opiekuńczego było więc konieczne i uprawnione, ponieważ był on jedyną osobą mogącą zapewnić dzieciom opiekę.

Dokonując ustaleń faktycznych w sprawie Sąd oparł się na złożonych do akt sprawy dokumentach powołanych w treści uzasadnienia. Żadna ze stron postępowania nie podważyła ich prawdziwości i wiarygodności. Nadto Sąd oparł się na wyjaśnieniach ubezpieczonego i zeznaniach świadek P. A., żony wnioskodawcy, które były spójne i logiczne, spontaniczne, a także wyczerpujące, a ponadto wzajemnie się pokrywały i uzupełniały, przez co nie budziły żadnych wątpliwości co do ich wiarygodności.

Mając powyższe na uwadze, Sąd w **punkcie I** sentencji wyroku, działając na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję ZUS z dnia 23 czerwca 2020 r. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy prawo do dodatkowego zasiłku opiekuńczego za sporny okres.

Zgodnie z art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, strona wnosząca odwołanie do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych nie ma obowiązku uiszczenia kosztów sądowych (tj. opłat sądowych i wydatków). Zgodnie zaś z art. 98 u.k.s.c., w toku postępowania z zakresu ubezpieczeń społecznych wydatki ponosi Skarb Państwa. W **punkcie II** sentencji wyroku Sąd orzekł zatem, że koszty sądowe ponosi Skarb Państwa.